

USNESENÍ

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Rezka a soudců JUDr. Ladislava Pavlíčka a JUDr. Karla Šabaty, PhD., ve věci

žalobce: **J.K.**, narozený dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Adamcem
sídlem Za Poštou 112, 698 01 Veselí nad Moravou

proti
žalovanému: **O.H.**, narozený dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátem JUDr. Antonínem Blažkem
sídlem V Grni 759, 686 04 Kunovice

o zaplacení 1.685.617,76 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 5. 11. 2019, č. j. 6 C 135/2016-368

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se v napadených výrocích II., III., V. ruší a věc se vrací soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 5. 11. 2019, č.j. 6 C 135/2016-368, bylo rozhodnuto tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1.025.435 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 1.025.435 Kč od 16. 2. 2016 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.), žaloba se v části, v níž se žalobce domáhal po žalovaném zaplacení částky 660.182,76 Kč s úrokem z prodlení z částky 660.182,76 Kč od 16. 2. 2016 do zaplacení, zamítá (výrok II.), žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 200.481,90 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce (výrok III.), žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Uherském Hradišti na náhradu nákladů řízení částku 40.519 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok IV.), žalovaný je povinen zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Uherském Hradišti soudní poplatek ve výši 10.254 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok V.).
2. Své rozhodnutí odůvodnil soud I. stupně v podstatných částech tím, že žalovaný fyzicky napadl žalobce, přičemž za toto jednání byl pravomocně odsouzen pro zvlášť závažný zločin ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 trestního zákoníku a přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku. Žalovaný byl v trestním řízení zavázán uhradit žalobci na náhradě škody částku ve výši 37.513 Kč, která představovala bolestné. Žalovaný uvedenou částku žalobci zaplatil. Po úrazu je u žalobce stále poškození chuti a čichu ve 100 %. Porucha sluchu je těžká, oboustranná, více vlevo. Došlo ke zhoršení psychiatrických problémů. Na daný případ aplikoval soud I. stupně ustanovení § 2910 občanského zákoníku (dále jen o. z.), a to skutkovou podstatu podle druhé věty. Soud v občanském soudním řízení je vázán vždy

rozhodnutím o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal. Žalobcem požadovaná újma na zdraví sestávala z náhrady nemajetkové újmy spočívající v peněžité náhradě za vytrpěné bolesti a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 o. z. Bolestné bylo ohodnoceno 430 body, přičemž hodnota jednoho bodu se odvozuje od jednoho procenta hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející roku, v němž vznikl nárok/vznikla bolest. Hodnota jednoho bodu v roce 2014 dosahovala částky 251,28 Kč. Nemajetková újma sestávající z peněžité náhrady za vytrpěné bolesti proto činí 108.050,40 Kč. Další nárok, který žalobce požadoval odškodnit, se týkal ztížení jeho společenského uplatnění. Soudem ustanovený znalec z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví postupoval podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví a dospěl k závěru, že následky na zdraví žalobce je možné ohodnotit částkou 954.898 Kč. Znalec zhodnotil, že žalobce utrpěl poškození zdraví jak fyzického rázu, tak i psychického. Vypočtená částka odpovídá náhradě za ztrátu společenského uplatnění. Soud I. stupně se neztotožnil s požadavkem na mimořádné zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění. V daném případě soud I. stupně nezjistil nic, co by se dalo hodnotit jako mimořádná skutečnost. Následky žalobce nese velmi špatně, to je však zapříčiněno jeho osobnostním nastavením, a v tomto případě je vyloučena právě příčinná souvislost s napadením. Proto soud nemohl vyhovět požadavku žalobce na zvýšení základního bodového hodnocení, byť žalobce tvrdil, že bylo do jeho života zasaženo podstatným způsobem. Přiznaná výše ztížení společenského uplatnění v sobě již zahrnuje ohodnocení následků, kterým žalobce musí čelit a dle názoru soudu je částkou přiměřenou a spravedlivou. Soud I. stupně se neztotožnil s požadavkem žalovaného, aby byla zohledněna spoluúčasť žalobce. Soud v občanském soudním řízení je vázán vždy rozhodnutím o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, přičemž rozsah této vázanosti je dán tím, do jaké míry jsou znaky skutkové podstaty trestného činu okolnostmi významnými pro rozhodnutí o náhradě škody. Soud proto žalovaného zavázal žalobci uhradit částku 1.025.435 Kč, když zohlednil, že již v trestním řízení bylo žalovanému uloženo uhradit bolestné ve výši 37.513 Kč. Podle § 1970 o. z. soud uložil žalovanému zaplatit i úroky z prodlení, když výzva k úhradě byla žalovanému žalobcem zaslána dne 12. 2. 2016. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 3 občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.).

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolání žalobce. Toto odvolání směřuje proti výroku II. napadeného rozsudku. Žalobce nesouhlasí s tím, že zde nejsou dány mimořádné důvody pro zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění. Základní částka nevyvažuje okolnost, že byl žalovaný vyřazen z bohatého soukromého života před úrazem. Předmětná zranění byla žalobci způsobena žalovaným úmyslným trestným činem, tj. jednáním silně zavrženíhodným. Navrhl, aby bylo vyhověno nároku žalobce podle původního návrhu podané žaloby a žalobci, aby byla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení.
4. K podanému odvolání se písemně vyjádřil žalovaný. Odvolací důvody zde nejsou dány. Nárok žalobce nemá oporu v dokazování. Byla prokázána řada aktivit žalobce v rozhodném období, a to jak společenského charakteru, tak i pracovně ekonomického charakteru. Újma, která měla žalobci vzniknout je podstatně menší, než uvádí. Je dáno značné spoluzavinění žalobce. Není zde nárok na mimořádné zvýšení základní náhrady. Žalovaný navrhl, aby odvolání žalobce nebylo vyhověno a navrhl, aby žalovanému byla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení.
5. Odvolací zjistil, že se jedná o odvolání podané včas, osobou oprávněnou k podání odvolání a odvolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné. Z podnětu podaného odvolání tedy odvolací soud přezkoumal rozhodnutí soudu I. stupně a řízení jeho vydání předcházející.

6. Odvolání nesměřovalo proti výroku I., IV. napadeného rozhodnutí. Tyto výroky proto nabyly samostatně právní moci.
7. Odvolání směřovalo pouze proti výroku II. a na něm závislým výrokům III., V.
8. Ze spisu Okresního soudu v Uherském Hradišti sp. zn. 18 T 189/2014 bylo zjištěno, že žalovaný byl rozsudkem Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 27. 11. 2014, č. j. 18 T 189/2014-208, s právní mocí k 18. 2. 2015, uznán vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu těžké ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku a byl mu uložen trest. Uvedených trestných činů se se dopustil tím, že dne 1. 3. 2014, kolem 01:45 hodin, v Uherském Brodě, okr. Uherské Hradiště, na ulici Hradištská, fyzicky napadal J.K., nar. XXXXX, jehož opakovaně udeřil dlaní do obličeje, tloukl jej pěstmi do hlavy a břicha a kopal jej do různých částí těla a klečícího kopal do oblasti hlavy, přičemž v důsledku napadení utrpěl J.K. zhmoždění mozku v oblasti levého čelního laloku a zlomeninu čelní kosti probíhající v předozadním směru, tedy těžké strukturální poranění mozku, které jej citelně omezilo v obvyklém způsobu života po dobu jedenácti dnů a celková doba léčení překročila dobu šesti týdnů. Žalovanému byla uložena povinnost zaplatit na náhradě škody žalobci 37.513 Kč.
9. Podle § 2910 o. z. škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
Podle § 2951 odst. 1 o. z. škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích.
Podle § 2951 odst. 2 o. z. nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.
Podle § 2958 o. z. při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
10. Nový občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014 zrušil vyhlášku č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění. V zájmu spravedlivého a rozumného výkladu nové právní úpravy zpracoval Nejvyšší soud Metodiku k odškodňování nemajetkových újem podle § 2958 o. z., která podrobněji konkretizuje a nastavuje základní východiska, aby soudní praxe mohla dospět k vzájemně souměřitelným a zároveň předvídatelným rozhodnutím, což odpovídá i požadavku zakotvenému v ust. § 13 o. z. (každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích). Odborným podkladem pro odškodňování dle této metodiky je komplexní medicínsky pojatá systematika zdravotních újem, vystihující vzájemné proporce v rámci náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění. Metodika Nejvyššího soudu nemá závazný charakter, je však pomůckou k naplnění zásady slušnosti ve smyslu § 2958 o. z.
11. Rozhodnutí soudu I. stupně je zapotřebí vytknout následující:
 - 1) Ve svém rozhodnutí se nevypořádal s otázkou spoluzpůsobení škody ze strany poškozeného. Přitom od počátku řízení žalovaný namítal (č. l. 41 spisu), že je dáno spoluzpůsobení škody ze strany poškozeného, který přispěl ke vzniku incidentu. Soud

I. stupně nevzal v úvahu, že vázanost trestním rozsudkem ve smyslu ustanovení § 135 odst. 1 o. s. ř. se neuplatní v případě posouzení spoluzavinění poškozeného. V napadeném rozhodnutí tak z tohoto důvodu absentuje řádné posouzení, jak základu nároku žalobce, tak jeho výše.

2) Napadené rozhodnutí se nevypořádává s tím, zda jsou dány důvody pro modifikaci základního ohodnocení ztížení společenského uplatnění. Argumentace soudu I. stupně v uvedeném směru je obecná, přičemž rozsudek soudu I. stupně neobsahuje uvedení konkrétních zjištění, jaká soud učinil a jaká hodnotil a uvedení, na základě jakých konkrétních zjištění dospěl ke svým konečným závěrům.

a) Konkrétně se soud I. stupně v napadeném rozhodnutí nevypořádal s tím, zda z důvodu věku žalobce v době úrazu, je dán důvod pro zvýšení náhrady, jak metodika NS předpokládá, příp. na základě jakých konkrétních zjištění soud I. stupně k takovému zvýšení nepřistoupil.

b) Dále se soud I. stupně v napadeném rozhodnutí nevypořádal s tím, zda z důvodu úmyslného zavinění žalovaného (§ 2957 o. z.), je dán důvod pro zvýšení náhrady, jak metodika NS předpokládá, příp. na základě jakých konkrétních zjištění soud I. stupně k takovému zvýšení nepřistoupil. Soud I. stupně přitom sám konstatoval spáchání úmyslného trestného činu ze strany žalovaného.

c) Dále soud I. stupně v napadeném rozhodnutí neuvedl závěr, jaká konkrétní zapojení žalobce do společenských aktivit v době před úrazem zjistil a jaká omezení po úraze v tomto směru trvají a neuvedl, na základě jakých konkrétních zjištění z důvodu zapojení žalobce do společenských aktivit nepřistoupil k modifikaci náhrady a považoval základní náhradu za dostatečnou.

12. Ze všech uvedených důvodů byl dán důvod ke zrušení napadeného usnesení (§ 219a odst. 1 písm. b/ o. s. ř.), které není přezkoumatelné a podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. byla věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení.

13. V dalším průběhu řízení je zapotřebí:

1) Podle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. vyzvat žalovaného, aby předložil důkazní návrhy k prokázání svého tvrzení o spoluzpůsobení škody poškozeným. V uvedeném směru nese břemeno tvrzení a břemeno důkazní žalovaný. Poté rozhodnout o provedení navržených důkazů.

2) K otázce zapojení žalobce do společenských aktivit rozhodnout o důkazním návrhu žalobce na výslech svého otce Z.K. (č. l. 56 p. v., č. l. 61, 62 p. v.) a posoudit a rozhodnout o důkazním návrhu na výslech D.S. (č. l. 60 p. v.) a v případě, že dojde k závěru, že takové důkazní návrhy nejsou účelné, tak tento svůj závěr odůvodnit.

3) V novém rozhodnutí se vypořádat s tím:

- zda je zjištěno spoluzpůsobení škody ze strany poškozeného a v jakém rozsahu,
- vypořádat se s tím, zda je dán důvod ke zvýšení náhrady ztížení společenského uplatnění z důvodu věku poškozeného v době vzniku úrazu, případě uvést, na základě jakých konkrétních zjištění soud I. stupně k takovému zvýšení nepřistoupil,
- zda je dán důvod ke zvýšení náhrady ztížení společenského uplatnění z důvodu úmyslného zavinění na straně žalovaného, případně uvést, na základě jakých konkrétních zjištění soud I. stupně k takovému zvýšení nepřistoupil,
- uvést jaká zapojení žalobce do společenských aktivit před úrazem soud I. stupně zjistil a jaká omezení po úraze na straně žalobce trvají a zda z tohoto důvodu je dán důvod k modifikaci náhrady za ztížení společenského uplatnění či nikoliv a případně na základě jakých konkrétních zjištění soud I. stupně k takové modifikaci nepřistoupil.

14. V novém rozhodnutí je zapotřebí znovu rozhodnout o závislých nákladových výrocích. Dále je zapotřebí odůvodnit důvody neprovedení konkrétně navržených důkazů.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Zlín 25. května 2020

JUDr. Jiří Rezek v. r.
předseda senátu